

[Landbrugsministeren.]

maal, og som ikke faar et saadant Tilskud: Og det vil for øvrigt ogsaa fremkalde en uhyre Misfornøjelse hos de Husmænd, som er henvist til at købe i Privathandelen uden Statens Medvirken; de skal betale Dagsprisen, 4 000—5 000 Kr. over Jordværdien, medens de tusinde, eller hvor mange der nu kan være Tale om, bliver fri for at betale det.

Man kan være forsikret om, at det vil blive slemt, og at det i Jylland, hvor der er en stor Forskel paa Jordværdien og Handelsprisen, vil blive allerværst. Der vil det blive fuldkommen umuligt at arbejde med Loven, saadan som den her er foreslaaet. Jeg skal give et Eksempel, som er blevet mig meddelt, og som viser, hvordan man har købt Jord til Udstykning i Vestjylland, og hvordan det vilde have formet sig, hvis man havde gennemført den mærkverdige Bestemmelse, som Venstre her gaar ind for.

Der er i den vestlige Del af Vejle Amt solgt en Parcel til et Husmandsbrug i Sommer. Gaarden, som var af daarlig Bonitet, havde et Tilliggende paa ca. 80 Tdr. Land, og den havde en samlet Jordværdi af 4 700 Kr. Saa solgte Manden en Parcel paa 28 Tdr. Land til et Husmandsbrug, og Sælgeren og Køberen blev enige om en Pris paa 8 000 Kr. Det fandt Jordlovsudvalget og Amtskommissionen var for høj en Pris, og de trykkede Prisen ned til 6 000 Kr.; det var en meget betydelig Nedsættelse, men saa havde Amtskommissionen ogsaa den Opfattelse, at saa var Jorden ingeniende dyr, tværtimod.

Regn nu ud, hvad Jordværdien er for denne Parcel paa 28 Tdr. Land, naar den samlede Jordværdi for de 80 Tdr. Land er 4 700 Kr. Man vil komme til en Jordværdi paa ca. 1 500 Kr.; men Parcellen kostede 6 000 Kr. Man kan ikke sige, at Jorden er dyr; Autoriteterne, som skal bestemme det, hævder tværtimod det modsatte. Resultatet bliver, at Husmanden betaler 1 500 Kr. for Parcellen, medens Staten betaler 4 500 Kr., altsaa 3 Gange saa meget. Tør nogen tage Ansvar for en saadan Udstykning med Hensyn til andre Skatteborgere og andre jordsøgende? Jeg føler mig overbevist om, at man vil mene, at det pure maa afvises, skønt de samme Autoriteter i Forvejen erkender, at det er forsvarligt at gaa til Oprettelse af Husmandsbrug til disse Priser. Navnlige føler jeg mig overbevist om, at alle, som køber Ejendom i den frie Handel, vil finde, det er en fuldkommen uretfærdig Behandlings-

maade, her gennemføres, naar Staten betaler 3 Gange saa meget for Jorden som Husmanden selv.

Det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen udtalte forleden Dag i sin Ordførertale ikke een, men flere Gange overfor Regeringen: I kan jo faa alle de Penge, I vil have. Jeg blev noget forbavset over det, jeg kigede efter, om alle de Millioner stak ud af Lommen paa det ærede Medlem; man fik det Indtryk, at de var disponible, og at vi kunde faa dem, hvad Øjeblik vi vilde. Jeg vidste ikke af, at der var saadan uanede Kilder at øse af, ikke mindst fra den Side plejer man ellers at paaberaabe sig, at der skal spares; man skal være nøjeregnende med Hensyn til Bevillinger. Og her er slet ikke Tale om Bevillinger, som giver Renter, tværtimod, der er Tale om store Bevillinger; som man ikke i mange, mange Aar vil faa Rente af, der er altsaa Tale om meget store Statstilskud. Hvis det ærede Medlem ikke har saadanne uanede Kilder at øse af, saaledes at det altsaa er Skatteydernes Penge, der skal bruges, er det en meget tvivlsom Veksel, han her udsteder. Jeg tror, det er umuligt at faa gennemført en vigtig erhvervspolitisk Reform med store Statstilskud; det bliver uoverkommeligt og uretfærdigt overfor andre jordsøgende, og Husmændene er, som jeg allerede har nævnt, ikke tjent med, at det ser ud, som om de faar Statstilskud, naar Pengene gaar til at udbetale Overpriser for Jorden.

Det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen kritiserede forskellige Bestemmelser i Regeringsforslaget. Det ærede Medlem kritiserede § 14, som omhandler Fremgangsmaaden ved Ekspropriationen. Det ærede Medlem udtalte, at her er kun Tale om „skønsom Hensyntagen til Andragernes Ønske“.

Jeg maa maaske hellere læse Paragraffen op, for at man kan se, at det er en fuldkommen misvisende Fremstilling, naar det ærede Medlem vil gøre gældende, at der kun tages Hensyn til Jordkøberen og ikke til Jordsælgeren. § 14 lyder saaledes:

„Udvalget afgør, efter Henvendelsen til samme, hvilken Jord der, under Iagttagelse af de i §§ 7—11 nævnte almindelige Betingelser og med skønsom Hensyntagen til Andragernes Ønske“

o. s. v. — man henviser altsaa udtrykkeligt til §§ 7—11, hvor de Hensyn, man skal tage til Jordsælgeren, naar der skal foretages Ekspropriation, er fastsat. Jeg forstaar ikke, at det ærede Medlem kan sige, at Paragraffen kun indeholder Bestemmelser om Hensyntagen til Andrageren, Jord-